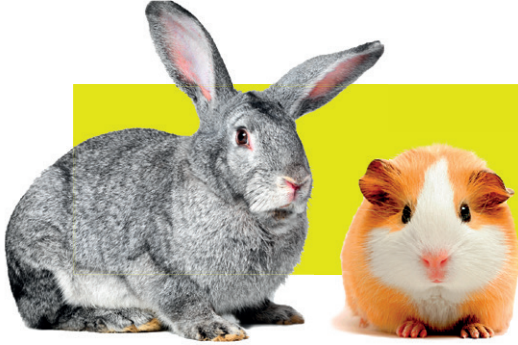

LESBRIEF 2:

Konijnen en cavia's

LESDOEL:

Je weet hoe konijnen en cavia's leven en hoe je ze het beste als huisdier kunt houden.

Het konijn

Konijnen kun je overal tegenkomen. Niet alleen als huisdier, maar ook in het wild. Je ziet ze in het bos, het park, weilanden en de duinen.

Het konijn is een vluchtdier dat graag op open vlaktes woont in hollen. Konijnen wonen in zo'n hol met een grote familiegroep. Ze houden van spelen en rennen. Ze springen dan over elkaar heen als spelletje.

Konijnen zijn het meest actief tijdens de schemer, dan gaan ze grazen. Ze eten eigenlijk alleen maar planten, vooral gras.

Wilde konijnen zijn altijd alert, stel je voor dat er een roofdier op de loer ligt!

Ook onze tamme konijnen hebben nog dezelfde dingen nodig als hun wilde familieleden.

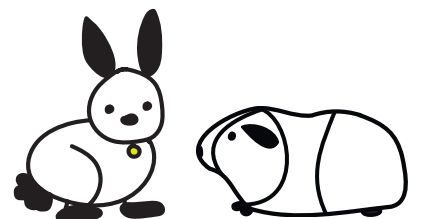

Konijnen zijn geen knaagdieren, maar hebben wel net als knaagdieren voortanden die altijd doorgroeien en alleen afslijten door te knagen.

Ook hebben konijnen een beetje een aparte spijsvertering, waardoor het heel belangrijk is dat ze altijd hooi kunnen eten. Als een konijn één dag niet gegeten heeft, kan hij al heel ziek worden!

Als je brokjes voert, is het het beste om alleen maar biks te voeren. Konijnen zijn heel kieskeurige eters. Bij gemengd voer kiezen ze alleen de lekkerste dingen en krijgen niet alle voedingsstoffen binnen.

Konijnen kunnen trouwens niet boeren of overgeven als ze iets verkeerd hebben gegeten. Als je een konijn bijvoorbeeld kool geeft, dan ontstaat er gas in zijn buik. Wij mensen laten dan een boer zodat het gas kan ontsnappen. Een konijn kan dat niet en krijgt dan heel erg buikpijn. Hij kan zelfs doodgaan.

Huiskonijnen krijgen vaak te veel lekkers, waardoor ze te dik worden en zichzelf niet meer goed schoon kunnen houden. Konijnen zijn namelijk hele schone dieren die zichzelf goed verzorgen.

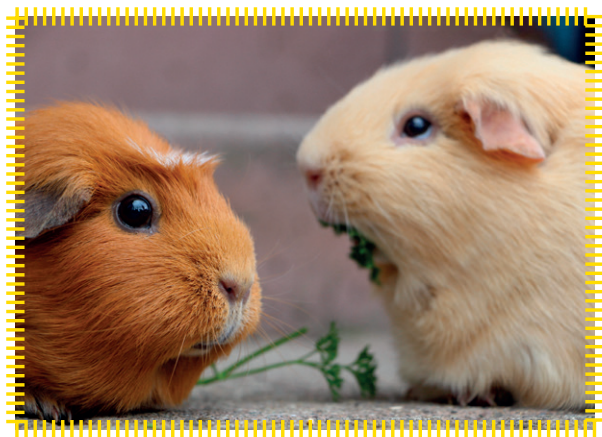
Konijnen vinden het niet leuk om stevig geknuffeld of opgetild te worden. Ze worden liever geaaid of lopen of lopen vrij rond. Lopen je konijnen in huis, let er dan op dat ze niet aan draden kunnen knagen.

De cavia

Cavia's komen uit Zuid-Amerika. Daar leven ze in groepjes in de bergen. Ze lopen daar achter elkaar in rijtjes over de smalle bergpaadjes en piepen tegen elkaar om zeker te

weten dat iedereen er nog is. Zo praten ze met elkaar. Elke soort piep betekent iets anders. Soms piepen ze van opwindning, als ze bijvoorbeeld weten dat er iets lekkers aan komt, of omdat ze heel erg bang zijn voor een roofdier.

Cavia's zijn graag samen, zodat ze kunnen spelen, praten en omdat ze zich veiliger voelen. Ze wonen namelijk niet zoals een konijn in een holletje in de grond, maar zoeken wat beschutting van de bergen waarop ze wonen.

Cavia's kunnen zelf geen vitamine C aanmaken. Dit moeten ze dus altijd in hun eten kunnen vinden.

Het is daarom heel belangrijk dat je je cavia speciale caviabrokjes geeft. Als je hem daarnaast nog groente en fruit geeft, weet je zeker dat je cavia gezond blijft.

Cavia's houden niet van de kou, ze komen uit een warm land en krijgen 's winters geen wintervacht. Wel heb je langharige en kortharige cavia's. Hoe langer het haar, hoe meer verzorging het dier nodig heeft.

Tip: Wil je cavia's of konijnen? Of ben je op zoek naar een vriendje voor het dier dat je al hebt? Kijk dan eens op www.ikzoekbaas.nl of ga op bezoek bij een knaagdierenopvang in je buurt. Je kunt zelfs je konijn of cavia meenemen om te kijken of het klikt met het nieuwe dier!

Goed!

Konijn:

Groot hok waarin hij lekker veel stro heeft om in te graven en te verstoppert. Hoog genoeg zodat hij zich op zijn achterpootjes kan uitrekken. Ook moet er altijd hooi en water zijn. Zet het hok van je konijn uit de tocht. Daar kunnen ze namelijk ziek van worden. En natuurlijk heeft je konijn soortgenootjes nodig om zich goed te voelen. Je moet dus altijd minstens 2 konijnen houden.

Cavia:

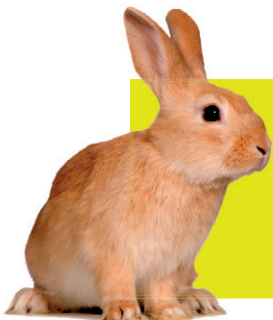
Ook een cavia heeft een groot hok nodig, omdat ze met twee of meer gehouden moeten worden. Cavia's kunnen niet tegen kou, tocht en vocht en kunnen 's winters niet naar buiten. Ze hebben een droog, warm hok nodig met genoeg te knagen om hun tanden af te slijten.

Let op!

- Pak een konijn of cavia nooit zomaar van boven op. Benader ze van de zijkant en wacht even tot ze je in de gaten hebben, als je ze van bovenaf oppakt lijkt je op een roofvogel!
- Als je ze loslaat in huis moet je goed oppassen dat ze niet aan elektriciteitskabels knabbelen en zichzelf verwonden.
- Hoewel konijnen en cavia's graag een vriendje hebben, is het belangrijk dat je het mannetje laat castreren. Dat betekent dat de dierenarts hem onvruchtbaar maakt en hij geen kleintjes kan krijgen. Konijnen en cavia's kunnen namelijk heel vaak jongen krijgen, voor je het weet heb je er heel veel!
- Ook al lijken cavia's en konijnen op elkaar, het is niet verstandig ze bij elkaar te houden. Ze spreken allebei een heel andere taal, hebben andere gewoontes en ander eten nodig. Vaak krijgen ze ruzie en verwonden elkaar zelfs!

DOEN:

Bespreek het volgende met een paar kinderen uit je klas: wat is een geschikt huisdier; een konijn of een cavia? Waar moet je allemaal op letten bij de verzorging van een konijn of cavia?

WERKBLAD

Als je een cavia als huisdier wilt, moet je voor zijn huisvesting met een hoop dingen rekening houden. Ontwerp op de achterkant van dit werkblad wat volgens jou het allerbeste hok zou zijn voor een cavia. Houd in je ontwerp rekening met alle dingen die hij nodig heeft. Schrijf hieronder alle dingen waar jij op gelet hebt in jouw ontwerp.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Een konijn is niet alleen een huisdier. Een konijn wordt door mensen 'gebruikt' voor allerlei doelen. Ook kun je konijnen op verschillende manieren tegenkomen in Nederland.

Noem 3 doelen waarvoor konijnen worden gehouden of hoe ze voor kunnen komen in Nederland:

- 1
- 2
- 3

Bespreek je antwoorden met een klasgenootje. Wat had hij/zij ingevuld?

Wat vind je ervan dat konijnen op deze manieren voorkomen?

Zouden cavia's ook op zo'n manier gebruikt worden door mensen?

Een testje

Wat weet jij van cavia's en konijnen?

• **Konijnen leven in:**

- de woestijn het bos de stad
 bijna overal

• **Cavia's hebben nodig in hun voer:**

- vlees vitamine C zand

• **Een mannetjeskonijn heet een:**

- rammelaar meneer secretaris

• **Cavia's komen oorspronkelijk uit:**

- Afrika Zuid-Amerika China

• **Konijnen waarschuwen elkaar voor gevaar door:**

- te krijsen te stampen
 heel hard rondjes te rennen

• **Cavia's praten door:**

- te knorren als een varken
 te piepen te snuffelen

ANTWOORDEN LESBRIEF 2: KONIJNEN EN CAVIA'S

Als je een cavia als huisdier wilt moet je voor zijn huisvesting met een hoop dingen rekening houden. Ontwerp op de achterkant van dit werkblad wat volgens jouw het allerbeste hok zou zijn voor een cavia. Houd in je ontwerp rekening met alle dingen die hij nodig heeft.

Schrijf eronder alle dingen waar jij op gelet hebt in jouw ontwerp. Bijvoorbeeld:

Wat wel:

- Water
- Voedselbakje
- Tak om aan te knagen
- Hooi (om te eten en zich in te verstoppen) of gras (wel oppassen met vers gras, als ze dit niet gewend zijn, kunnen ze ziek worden)
- Plekje om zich te verstoppen/holletje te maken (wel groot genoeg)
- Speeltjes om te klimmen
- Tunnels of buizen (wel opletten dat ze groot genoeg zijn, en dat de cavia niet vast blijft zitten).
- Speeltjes (bijvoorbeeld een hangmat, een bal met eten erin enz.)
- (Harde) groente en fruit

Wat niet:

- Stro, dat is te ruw en daar kunnen ze zich aan bezeren.
- Houten planken, die zijn vaak gelakt of geverfd, en dat kan giftig zijn.
- Ren-rad of renbal. Deze zijn gevaarlijk voor cavia's omdat ze er in vast kunnen komen te zitten of over de kop vliegen.
- Drinkbakjes worden heel snel vies, een flesje is handiger.

Een konijn is niet alleen een huisdier. Een konijn wordt door mensen 'gebruikt' voor allerlei doelen. Ook kunnen konijnen op verschillende manieren voorkomen in Nederland:

Bijvoorbeeld als:

- Huisdier: thuis in een kooitje, in een buitenhok, of in een grote groep op een zogenaamde konijnenheuvel;
- Proefdier: voor medicijnen en make-up, maar ook voor gedragstesten, psychologietesten, om te oefenen met opereren en om anatomie te bestuderen door studenten diergeneeskunde;
- Vleesdier: konijnenvlees wordt vooral veel gegeten met kerst en Pasen. Deze konijnen worden in kleine hokjes gehouden met zo veel mogelijk in een zo klein mogelijke ruimte. Ze komen nooit buiten en zitten vaak ook de hele dag in het donker;
- Bontdier: konijnenbont wordt nog steeds veel gebruikt, bepaalde rassen hebben een extra mooie vacht en worden alleen voor hun bont gefokt. Ze worden op de zelfde wijze gehouden als vleeskonijnen, in hun eentje, zodat ze hun vacht niet kunnen beschadigen;
- Showdier: sommige mensen nemen hun konijn mee naar tentoonstellingen, de konijnen worden beoordeeld op uiterlijk en kleur. Met de mooiste konijnen wordt gefokt. De kleine konijntjes die niet voldoen aan de showvoorwaarden worden vaak gedumpt;
- Jachtdier: op wilde konijnen wordt ook gejaagd. Ze zouden dijken vernielen, gewassen aanvreten en verdere overlast veroorzaken, maar vaak wijst onderzoek uit dat hun schade zo gering is dat ze geen impact hebben op deze zaken. Soms wordt er gejaagd met honden en mogen de honden het konijn (nog levend) aan stukken scheuren;
- Zwerfdier: sommige mensen laten hun konijn los als ze er niet meer voor kunnen zorgen of de konijnen ontsnappen uit hun hok in de tuin. In sommige steden vormen deze zwerfkonijnen groepen en leven ze net als wilde konijnen. Zolang er genoeg voedsel te vinden is en er weinig roofdieren zijn gaat dit goed, maar bij strenge winters weten veel huiskonijnen niet hoe ze zich moeten beschermen. Ze kunnen slecht tegen tocht, worden ziek en gaan dood. Ook konijnen die losgelaten worden in het bos of de duinen maken weinig kans, ze hebben nooit geleerd te rennen en zich te verstoppen voor roofdieren en eindigen altijd als voer voor een ander dier. Gelukkig worden veel van deze konijnen gevangen door medewerkers van de dierenambulance en belanden zo in een dierenasiel of knaagdieropvang op zoek naar een nieuw baasje.

Zouden cavia's ook gebruikt worden door mensen?

Cavia's worden gebruikt als proefdier en showdier, net als konijnen. In Zuid-Amerika, waar ze vandaan komen worden cavia's ook gegeten.

Zwerfcavia's overleven niet lang, ze kunnen niet goed tegen het Nederlandse weer en worden snel ziek van verkeerd eten.

Een testje: Wat weet jij van cavia's en konijnen?

• **Konijnen leven in:**

- de woestijn het bos de stad
 bijna overal

• **Cavia's hebben nodig in hun voer:**

- vlees vitamine C zand

• **Een mannetjeskonijn heet een:**

- rammelaar meneer secretaris

• **Cavia's komen oorspronkelijk uit:**

- Afrika Zuid-Amerika China

• **Konijnen waarschuwen elkaar voor gevaar door:**

- te krijsen te stampen
 heel hard rondjes te rennen

• **Cavia's praten door:**

- te knorren als een varken te piepen
 te snuffelen

Konijnen komen bijna overal voor. In het wild zijn er verschillende soorten, met een schutkleur om in de omgeving op te gaan. Doordat tamme konijnen zijn losgelaten of ontsnapt komen konijnen tegenwoordig ook in parken en de stad voor. Deze worden gevangen en belanden in het asiel.

Cavia's kunnen zelf geen vitamine C aanmaken, dat moet dus in hun voer zitten. Groente bijvoeren helpt hierbij, maar je cavia moet altijd speciaal cavia-voer krijgen.

Een mannetjeskonijn noemen we een rammelaar (afgekort ram). Een vrouwtje heet een voedster.

Cavia's komen oorspronkelijk uit Zuid-Amerika.

Konijnen waarschuwen elkaar door op de grond te stampen. De andere konijnen horen/voelen dit en weten dat er gevaar dreigt.

Cavia's praten met elkaar door te piepen. Ze kunnen ook knorren als een varken, maar doen dat alleen als ze heel boos zijn.

